

Patrimoni

Les excavacions al Castell d'Amposta descobreixen un tercer fossat

L'informe clou que el de la capital del Montsià representa un cas únic dins l'arquitectura dels ordres militars a l'Ebre

MARINA PALLÁS CATURLA
AMPOSTA

L'empresa responsable de la fase primera de les obres de posada en valor i recuperació de la cel·loquia del Castell ha fet arribar a l'Ajuntament d'Amposta l'informe preliminar complet de les excavacions arqueològiques que es van realitzar aquest estiu en aquesta zona i que han permès descobrir troballes d'un alt valor històric.

Entre altres coses, les conclusions a les quals arriba l'informe confirmen l'existència d'un tercer fossat, que fins ara havia estat ocupat per reblliments de terra i restes de murs d'època moderna de finals XIX i XX, i l'existència d'un arc que devia contribuir al tancament de la boca del fossat. També ha permès documentar la continuïtat del mur d'escarpa del segon fossat que envoltava el recinte de la cel·loquia.

El castell d'Amposta s'emplaça sobre una petita elevació de roca conglomerada quaternària, a uns 9 metres d'alçada sobre el riu Ebre, a la dreta de l'entrada a la ciutat pel Pont Penjant, en la mateixa façana fluvial del nucli històric. L'any 1983 l'ajuntament d'Amposta va comprar el recinte del castell per tal de recuperar un espai urbà i instal·lar-hi serveis i equípaments culturals. A dia

Les excavacions arqueològiques van realitzar-se l'estiu passat i ara se n'ha lliurat l'informe. FOTO: J. REVILLAS

d'avui hi tenen seu el Centre Cultural i l'Escola d'Art i Disseny. Des de l'any 1949, el castell d'Amposta ostenta el grau de protecció patrimonial de Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).

La intervenció arqueològica, a càrrec d'EOS arqueologia i sota la direcció de Frederic Cervelló i Rodés, s'ha dut a terme principal-

ment en un recinte independent que ocupa el sector sud-est del castell d'Amposta, identificat recentment com la cel·loquia. Es tracta de l'espai que deuen ocupar les dependències reservades a la màxima dignitat de l'Ordre de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem a la Corona d'Aragó, el castell d'Amposta.

Així, les excavacions s'han centrat en tres àmbits: el tercer fossat, la cel·loquia i la superfície delimitada per l'embocadura del segon fossat a l'Ebre, d'una banda, i el front fluvial nord-est de la cel·loquia de l'altra.

L'informe clou que el Castell d'Amposta representa un cas únic dins l'arquitectura dels ordres mi-

litars a l'àmbit de l'Ebre. Al contrari que els castells de Miravet i Ulldesona, no ocupa un punt elevat i, per tant, no presenta la clàssica estructura de recinte jussà i complexitat.

El castell d'Amposta està bastit damunt d'una plataforma i confia la seva inexpugnabilitat als fossats, d'aquí la seva potència i complexitat.

Tanmateix, el castell ampostí sí que comparteix d'altres aspectes amb la resta de castells ebrencs, com ara la mínima conservació de restes andalusines.

«És innegable l'ocupació anterior però no es documenta un reaprofitament de les seves estructures. Els santjoanistes feren tabula rasa de l'antic hisn andalusí i plantejaren una construcció on la pedra, material ric i costós, és part integrant del discurs de victòria i la representació simbòlica del nou poder feudal», conclou l'informe. «El castell d'Amposta degué construir-se sota l'influx de l'arquitectura militar de les fortificacions croades orientals. Com a castell de frontera i dominadora d'un ampli territori, el castell d'Amposta es degué convertir en un punt de referència en la identitat santjoanista, com demostra el fet que el nou priorat adoptés el nom de Castellania d'Amposta».